

SIJOITTAJATIEDOTE

Käytössä 14.4.2026 alkaen.

Tämä asiakirja sisältää tietoja, joita asiakkaalle on annettava Lago Kapital Oy:tä ("Lago") velvoittavan sijoituspalveluita koskevan sääntelyn sekä viranomaismääräysten ja ohjeiden mukaan. Tarkemmat palvelu- tai tuotekohtaiset tiedot ilmoitetaan niitä koskevissa ehdoissa tai sopimuksessa. Tiedotteen tiedot annetaan Suomen lainsäädännön mukaisina ja sopimukseen sovelletaan Suomen lakia. Mikäli tämän asiakirjan ja palvelu- tai tuotekohtaisten ehtojen tai sopimuksen välillä on ristiriita, sopimus tai ehdot määräävät.

Tiedot palveluntarjoajasta

Tiedot palveluntarjoajasta

Lagolla on toimilupa harjoittaa Sijoituspalvelulain 1 luvun 11 §:n mukaisia sijoituspalveluja ja 2 luvun 3 §:n 1 momentin mukaisia oheispalveluja. Lagon konttori sijaitsee Helsingissä.

Osoite: Yliopistonkatu 5, 00100 Helsinki
Puh. 010 320 8950
<https://www.lagokapital.com/>

Valvova viranomainen

Lagon toimintaa valvoo Finanssivalvonta.

Osoite: Snellmaninkatu 6 PL 103
00101 Helsinki
Puh. 010 831 51
Faksi 010 831 532

Asiointikielet

Asiakaspalvelu ja asiakirjat saatavilla aina vähintään suomeksi. Lisäksi asiointissa voi käyttää englantia tietyin rajoituksin, esimerkiksi kaikki digitaaliset palvelut tai palveluihin liittyvät asiakirjat eivät välttämättä ole saatavilla englanniksi.

Yhteydenpito

Asiakas voi antaa rahoitusvälineitä koskevan toimeksiannon suullisesti, kirjallisesti tai muulla asiakkaan kanssa erikseen sovittavalla tavalla. Yhtiö kirjaa suullisen toimeksiannon sisällön. Lagolla on oikeus lähettää palveluun liittyvää kirjallista tietoa asiakkaalle kirjeitse, sähköpostitse tai muulla asiakkaan kanssa erikseen sovitulla tavalla. Asiakas hyväksyy, että viestintävälineen, kuten sähköpostin, jos sellaista on sovittu käytettäväksi, käyttämiseen viestintävälineenä liittyy erityisiä riskejä muun muassa sen vuoksi, että viesti ei mahdollisesti saavu perille, viesti saattaa joutua ulkopuolisen tietoon tai ulkopuolinen saattaa muunnella viestin sisältöä. Lagolla on oikeus luottaa muun sähköisen viestintävälineen kautta saamansa toimeksiannon aitouteen ja oikeellisuuteen.

Asiakkaan luokittelu

Lago luokittelee asiakkaansa joko ei-ammattimaiseksi asiakkaaksi, ammattimaiseksi asiakkaaksi tai hyväksyttäväksi vastapuoleksi. Asiakkaalla on oikeus pyytää kirjallisesti asiakasluokittelun

Lago Kapital Oy
Hämeentie 19
00500 Helsinki

Y-Tunnus: 2485242-7
info@lagokapital.fi
010-320 8950

muuttamista. Jos asiakas on ammattimainen asiakas tai hyväksyttävä vastapuoli, ei asiakas kuulu jäljempänä mainitun sijoittajien korvausrahaston piiriin. Myöskään kaikki palveluntarjoajan noudattamat tiedonanto- ja selonottovelvollisuutta koskevat menettelytavat eivät tällöin tule sovellettavaksi.

Asiakasluokittelu vaikuttaa siihen, kuinka laaja Lagon tiedonanto- ja selonottovelvollisuus on suhteessa asiakkaalle tarjottavaan sijoituspalveluun tai rahoitusvälineeseen.

Lagon sijoitus- ja oheispalveluissa noudatettava eturistiriitapolitiikka

Lago noudattaa sijoitus- ja oheispalveluissa eturistiriitapolitiikkaa, joka on kuvattu Liitteessä 1.

Lagon tarjoamia sijoituspalveluita koskevat tiedot

Lago tarjoaa asiakkailleen asiakkaan antamien toimeksiantojen vastaanottamista ja välittämistä sekä arvopaperilainojen välittämistä ja toteuttamista. Sijoituspalveluiden ohella Lago tarjoaa myös sijoituspalveluiden oheispalveluita, kuten market access palveluita sekä listaamattomien optioiden hallintapalveluita.

Lago tulee arvioida rahoitusvälineen tai palvelun asianmukaisuus tai soveltuvuus asiakkaille. Suorittaakseen arvioinnin Lago pyytää asiakkaalta tietoja hänen tietämyksestään ja kokemuksestaan sekä taloudellisesta asemasta ja sijoitustavoitteista. Asiakkaan aloitteesta tehtävissä toimeksiannoissa, jotka kohdistuvat monimutkaisiin rahoitusvälineisiin ei-ammattimaisen sijoittajan toimesta, asianmukaisuus arvioidaan asianmukaisuusarvioinnilla. Mikäli toimeksianto kohdistuu asiakkaan aloitteesta yksinkertaiseen rahoitusvälineeseen, ei Lagolla ole velvollisuutta arvioida rahoitusvälineen tai toimeksiannon asianmukaisuutta asiakkaalle. Yksinkertaisiksi rahoitusvälineiksi katsotaan tavallisesti riskiensä ja rakenteensa vuoksi esimerkiksi listatut osakkeet.

Asianmukaisuusarvioinnin tavoitteena on varmistaa, että asiakkaalla on riittävästi tietoa ja kokemusta käyttämästään rahoitusvälineestä, ja siten kyky ymmärtää rahoitusvälineeseen liittyvät riskit. Asianmukaisuusarvioinnilla suojellaan sijoittajan etuja ja sen avulla pyritään poissulkemaan sijoitukset rahoitusvälineisiin, joiden riskejä sijoittaja ei tunne. Saadakseen Lagolta asianmukaista tai soveltuvaa palvelua, on tärkeää, että tiedot ovat ajantasaisia, täsmällisiä ja täydellisiä. Jos asiakas ei anna riittäviä tietoja tai Lago katsoo, ettei rahoitusväline tai palvelu ole asiakkaalle asianmukainen, Lago on velvollinen ilmoittamaan asiakkaalle, ettei se voi arvioida, sopiiko tuote tai palvelu asiakkaalle ja varoittaa liiketoimeen sisältyvästä riskistä. Ilmoituksen jälkeen toimeksiantoa voidaan jatkaa asiakkaan omalla vastuulla, mikäli asiakas antaa Lagolle ohjeistuksen jatkaa toimeksiannon toteuttamista.

Lagon toimeksiantojen huolellista toteuttamista koskevat toimintaperiaatteet on kuvattu Liitteessä 2.

Rahoitusvälineet ja niihin liittyvät riskit

Lagon tarjoamien rahoitusvälineiden ominaisuuksia ja niihin liittyviä riskejä on kuvattu Liitteessä 3.

Tiedot asiakasvarojen säilyttämisestä

Sijoituspalveluyrityksen on järjestettävä sen hallintaan luovutettujen asiakkaan rahoitusvälineiden ja rahavarojen (asiakasvarat) säilyttäminen ja käsittely luotettavalla tavalla. Sijoituspalveluyrityksen on asiakasvarojen säilyttämisessä ja käsittelyssä erityisesti huolehdittava siitä, että sijoituspalveluyrityksen varat pidetään selkeästi erillään asiakasvaroista ja estettävä rahavarojen käyttäminen sijoituspalveluyrityksen omaan lukuun. Sijoituspalveluyrityksen on pidettävä luotettavasti kirjaa asiakasvaroista siten, että kunkin asiakkaan asiakasvarat ovat riittävästi eriteltyinä muiden asiakkaiden varoista. Yhtiössä on nimetty henkilö vastaamaan asiakasvarojen säilyttämiseen liittyvien velvoitteiden noudattamisesta.

Yhtiöllä ei ole koskaan hallinnassaan asiakkaiden maksamia muita kuin toimeksiantojen vastaanottamiseen, toteuttamiseen tai välittämiseen liittyviä varoja. Yhtiö ei toimi varainhoitajana, eikä säilyttäjäyhteisönä. Valtaosa asiakasvaratileillä säilytettävistä varoista on Yhtiön itse maksamia vakuusrahoja, jotka maksetaan asiakasvaratilille sen sijaan, että ne maksettaisiin lainaksiantajalle. Tällöin asiakasvarat koskevat osakelainaukseen liittyviä sellaisia rahavakuuksia, jotka kyseessä oleva asiakas, eli lainaksiantaja on asiakkuutta perustettaessa ilmoittanut haluavansa säilyttää asiakasvaratilillä. Lisäksi yhtiön asiakasvaratilillä voidaan säilyttää osakemerkintöihin liittyviä merkintärahoja. Asiakasvaroja voidaan säilyttää yhteistilillä, jolloin samalla tilillä on usean asiakkaan varoja.

Puheluiden, keskusteluiden ja sähköisen viestinnän tallentaminen

Lago on toimeksiantojen dokumentoimiseksi velvollinen tallentamaan asiakkaan kanssa käytävät puhelut ja pitämään kirjaa muista keskusteluista sekä tallentamaan sähköisen viestinnän. Tallenteita käytetään toimeksiantojen todentamiseen, mahdollisten väärinkäytösten havaitsemiseen, asiakaspalvelun kehittämiseen, riskienhallintaan ja mahdollisten riitatilanteiden selvittämiseen. Tallenteet tulee luovuttaa toimivaltaisille viranomaisille niiden pyynnöstä. Lago säilyttää tallenteet vähintään viiden vuoden ajan. Asiakkaalla on oikeus pyytää kopio puhelu- tai muusta tallenteesta.

Tiedot sijoittajien korvausrahastosta

Sijoittajien korvausrahasto turvaa ei-ammattimaisten sijoittajien riidattomien ja erääntyneiden saamisten suorituksen silloin, kun sijoituspalveluyritys ei pysty muun kuin tilapäisen maksukyvyttömyyden vuoksi maksamaan sijoittajien saamia tietyn määräajan kuluessa.

Sijoittajille maksetaan 90 prosenttia hänen saamisestaan, kuitenkin enintään 20 000 euroa. Rahasto ei korvaa osakekurssin laskusta tai vääristä sijoituspäätöksistä johtuvia tappioita, joten asiakas vastaa omien sijoituspäätöstensä seurauksista.

Kannustimet

Lago tarjoaa kaikkia sijoitus- ja oheispalvelujaan ammattimaisesti ja asiakkaan edut huomioiden. Yhtiö toimii rehellisesti ja tasapuolisesti kaikkia asiakkaitaan kohtaan.

Kannustimilla tarkoitetaan sellaista maksua, palkkiota tai muuta etuutta, jonka sijoituspalveluyritys voi maksaa tai saada muulta taholta kuin asiakkaalta sijoitus- ja

oheispalvelun tarjoamisen yhteydessä. Kysymyksessä ei ole kyseisestä sijoituspalvelusta tavallisesti perittävä palkkio tai maksu.

Sijoituspalvelun tarjoaja ei saa sijoitus- tai oheispalvelun tarjoamisen yhteydessä maksaa maksua eikä antaa palkkiota tai muuta etua kolmannelle osapuolelle tai tämän edustajalle, eikä ottaa vastaan maksua, palkkiota tai muuta etua kolmannelta osapuolelta tai tämän edustajalta, paitsi jos

- maksun, palkkion tai muun edun luonteesta ja määrästä tai määräytymisperusteesta on annettu asiakkaalle kattavat ja selkeät tiedot ennen sijoitus- ja oheispalvelun tarjoamista, ja
- maksun tai palkkion tai muun edun tarkoituksena on parantaa asiakkaalle tarjottavan palvelun laatua ja sen maksaminen ei ole asiakkaan edun vastaista.

Lago ei saa tai vastaanota kolmannelta osapuolelta kannustimia.

Markkinoidessaan sijoituspalvelujaan Lago varmistuu aina siitä, ettei käytetty tieto ole totuudenvastaista tai harhaanjohtavaa. Markkinointimateriaalia laatiessaan yhtiö kuvaa mahdollisimman tasapuolisesti ja ymmärrettävästi palveluiden ja tuotteiden keskeiset ominaisuudet ja pääasiallisen sisällön. Tällä pyritään siihen, että asiakkaalla on käytettävissään mahdollisimman luotettava ja kattava tieto palvelusta ja tuotteesta hänen tehdessään palvelua tai tuotetta koskevia ratkaisuja.

Vastuullinen sijoittaminen ja kestävyysriskien huomioonottamisen toimintaperiaatteet

Kestävyysriskien huomioonottamisen toimintaperiaatteet sijoituksia koskevassa päätöksentekoprosessissa ja vastuullisuutta koskevat toimintaperiaatteet löytyvät Lagon verkkosivuilta osoitteesta www.lagokapital.fi.

Palveluihin liittyvät verot

Lagon palveluihin ei kuulu veroneuvonta. Yhtiö ei vastaa verolaeissa, oikeuskäytännössä tai verotuskäytännössä tapahtuvista muutoksista. Verokohtelu määräytyy kunkin asiakkaan yksiohloisten olosuhteiden mukaan. Asiakkaan tulee kiinnittää huomiota siihen, että tarjottujen sijoituspalveluiden kohteina olevien rahoitusvälineiden ostamiseen, omistukseen ja myymiseen liittyy veroseuraamuksia ja huolehtia riittävien verotusta koskevien tietojen hankkimisesta.

Peruuttamisoikeus etämyynnissä

Kuluttajasuojalain mukaan etämyynnistä on kyse silloin, kun sopimus palvelusta tehdään etäviestintä käyttäen siten, että asiakas ei tapaa henkilökohtaisesti yhtiön edustajaa. Etämyynnistä ei kuitenkaan ole kyse silloin, kun sopimus satunnaisesti tehdään asiakasta tapaamatta eikä silloin, kun asiointi liittyy jo olemassa olevaan sopimukseen. Kuluttajalla on yleensä etämyynnissä peruuttamisoikeus. Peruuttamisoikeutta ei kuitenkaan ole, jos rahoituspalvelun tai siihen liittyvän rahoitusvälineen hinta tai arvo vaihtelee markkinoilla tapahtuvien muutosten mukaan.

Oikeussuojakeinot

Lago on määritellyt menettelytavat ja prosessit asiakaspalautteiden, huomautusten ja reklamaatioiden käsittelyyn. Niiden tarkoituksena on käsitellä mahdolliset palautteet, huomautukset ja reklamaatiot voimassaolevien säädösten mukaisesti sekä turvata asiakkaalle palautteen oikeudenmukainen ja nopea käsittely.

Tuotteeseen, palveluun ja sitä koskevaan sopimukseen liittyvissä kysymyksissä tai palautteessa asiakkaan tulisi olla yhteydessä Lagoon sähköpostilla, puhelimitse tai postitse.

Asiakkaiden mahdolliset huomautukset/ reklamaatiot pyritään ensisijaisesti selvittämään asiakkaan yhteydenoton yhteydessä. Mikäli tämä ei ole mahdollista, pyritään asia selvittämään yhteisin neuvotteluin mahdollisimman pian asiakkaan yhteydenoton jälkeen.

Mikäli asiakkaan tekemä palaute/reklamaatio/ huomautus ohjataan yhtiön sisällä jatkokäsittelyyn, toimitetaan tästä asiakkaalle tieto viimeistään viikon kuluttua reklamaation tekemisestä ja annetaan asiakkaalle tieto siitä, milloin lopullinen vastaus pyritään antamaan. Asiakasvalitukset käsittelee yhtiön compliance-toiminto.

Mikäli asiaa ei saada ratkaistuksi Lagon ja asiakkaan välisin neuvotteluin, voi asiakas siirtää asian Vakuutus- ja rahoitusneuvonnan (Fine) käsiteltäväksi. Fine antaa neuvontaa koskien mm. lainsäädäntöä ja sen yhteydessä toimii myös Sijoituslautakunta, joka voi antaa asiasta kirjallisen ratkaisusuosituksen veloituksetta. Lisätietoja ja ohjeita: 09- 685 0120, info@fine.fi ja www.fine.fi. Asiakkaalla on myös oikeus saattaa asiansa tuomioistuimen käsiteltäväksi.

Kaikki asiakaspalautteet ja niihin liittyvät toimet dokumentoidaan ja taltioidaan ja niistä raportoidaan yhtiön johdolle.

Liite 1: Eturistiriitapolitiikka

Lagossa on vahvistettu toimintaperiaatteet, joiden avulla tunnistetaan, ennaltaehkäistään ja käsittellään Lagon liiketoiminnassa mahdollisesti syntyviä eturistiriitatilanteita. Tarkoituksena on varmistaa, että asiakkaiden edut turvataan ja asiakkaat saavat mahdollisimman hyvää ja oikeudenmukaista palvelua, ottaen kuitenkin huomioon Lagon oikeutettu liiketoiminnallinen intressi.

Eturistiriidalla tarkoitetaan poikkeuksellista sijoituspalvelun tarjoamiseen liittyvää tilannetta esim. asiakkaan ja Lagon välillä, johon voi liittyä asiakkaan etuihin kohdistuva merkittävä riski. Eturistiriita voi syntyä myös Lagon ja sen henkilökunnan välille tai kahden asiakkaan välille. Eturistiriitatilanne voi olla kyseessä esimerkiksi, jos Lagolla tai sen henkilökuntaan kuuluvalla tai yhtiön toisella asiakkaalla on kyseiseen palveluun liittyvä toisen edusta poikkeava etu tai intressi.

Lago pyrkii ensisijaisesti tunnistamaan ja ehkäisemään aktiivisesti mahdolliset eturistiriitatilanteet mm. erilaisten organisatoristen ja hallinnollisten toimenpiteiden avulla. Toimenpiteet vaihtelevat sen mukaan, mistä liiketoiminnasta tai palvelusta on kyse. Yleisesti käytettyjä keinoja ovat esimerkiksi sisäiset ohjeistukset ja koulutukset, henkilöiden tai toimintojen välisten tietojen vaihdon estäminen ja valvominen erillisten tietojärjestelmien ja käyttövaltuuksien avulla, henkilökunnan ja johdon kaupankäyntisäännöt, henkilökunnan ja johdon sivutoimia koskevat periaatteet sekä eettiset ohjeet. Lagon palkitsemisjärjestelmät eivät myöskään saa kannustaa johtoa tai henkilökuntaa toimimaan asiakkaan etujen vastaisesti.

Edellä mainittujen periaatteiden noudattamista valvotaan yhtiössä säännöllisesti. Jos eturistiriitatilannetta ei edellä mainituista toimenpiteistä huolimatta voida välttää, asiakkaalle kerrotaan eturistiriitatilanteen luonne ja syyt ennen liiketoimen suorittamista. Asiakas harkitsee itsenäisesti, haluaako hän kerrotusta ristiriitatilanteesta huolimatta, että liiketoimi suoritetaan. Lago voi myös kieltäytyä sijoituspalvelun tarjoamisesta.

Liite 2: Toimeksiantojen toteuttamisperiaatteet

Yleistä

Tässä dokumentissa esitetään ne periaatteet, joita Lago Kapital Oy ("Lago") noudattaa asiakastoimeksiantojen käsittelyyn liittyen. Asiakastoimeksiannot liittyvät joko arvopaperilainoihin, listaamattomien optio-oikeuksien myyntitoimeksiantoihin tai osaketoimeksiantoihin. Lago toteuttaa asiakkaan antamat toimeksiannot huolellisesti asiakkaan kannalta edullisimmalla tavalla. Toimeksiannot toteutetaan ilman aiheetonta viivytystä ja mahdollisuuksien mukaan saapumisjärjestyksessä. Arvopaperilainojen välitys ja toteutus sekä muut sijoituspalvelut tähtäävät aina asiakkaiden kannalta parhaaseen mahdolliseen lopputulokseen.

Paras toteutus – yhteenveto ei-ammattimaisille asiakkaille

Parasta toteutusta koskevien säännösten (niin kutsuttujen MiFID II -säännösten) mukaisesti Lago toimittaa ohessa ei-ammattimaisille asiakkaille yhteenvedon tästä politiikasta:

Toteuttaessaan rahoitusvälineisiin liittyviä asiakkaidensa toimeksiantoja Lago toteuttaa kaikki riittävät toimet asiakkaille parhaan mahdollisen tuloksen saavuttamiseksi (sijoituspalvelun tarjoajan velvollisuudeksi huolehtia parhaasta toteutuksesta, "best execution").

Ei-ammattimaisille asiakkaille paras mahdollinen tulos määritellään kokonaissuorituksena, huomioiden kokonaishinta heidän ostaessaan tai myydessään rahoitusvälineitä. Kokonaissuoritus on rahoitusvälineen hinta ja toimeksiannon toteuttamiseen liittyvät kustannukset. Kokonaissuoritus sisältää kaikki suoraan toimeksiannon toteuttamisesta asiakkaalle aiheutuvat kulut, mukaan lukien toteutuspaikan maksut, selvitys- ja toimitusmaksut sekä kaikki muut toimeksiannon toteuttamiseen osallistuvilla kolmansille osapuolille suoritettavat maksut.

Lago välittää asiakastoimeksiannot ulkopuolisten välittäjien toteutettavaksi tai toteuttaa ne itse. Lago seuraa käyttämiensä välittäjien luotettavuutta ja toimeksiantojen toteutusta. Käytettyjen välittäjien toteuttamisperiaatteet eivät välttämättä ole identtisiä Lagon toteuttamisperiaatteiden kanssa, joten voi olla mahdollista että asiakkaan toimeksiannon toteuttamisperiaate eroaa joiltain osin tässä dokumentissa läpikäytyjen periaatteiden osalta.

Lagon käyttämä välittäjä voi toteuttaa toimeksiannon usealla eri kaupankäyntipaikalla, joita voivat olla säännelty markkinat, muut arvopaperipörssit, monenkeskiset kaupankäyntijärjestelmät, sisäiset toteuttajat sekä markkinatakaajina tai muina likviditeetin tarjoajina toimivat osapuolet.

Lago voi asiakkaan suostumuksella toteuttaa kaupan myös OTC-kauppana, jolloin Lago asettuu itse asiakkaan vastapuoleksi. Tällöin Lago huolehtii siitä, että kaupan hinta vastaa voimassa olevaa markkinahintaa.

Lagon tekemä valinta toimeksiannon eri toteuttamistapojen välillä perustuu pyrkimykseen varmistamaa asiakkaalle parhaan kokonaissuorituksen. Palvelu alkaa, kun asiakas on päättänyt ostaa tai myydä rahoitusvälineen.

Jotta Lago voi varmistaa, että toteutus on jatkuvasti paras mahdollinen, Lago seuraa jatkuvasti omaa suoritustaan ja niiden toteutuspaikkojen ja välittäjien suoritusta, joita se käyttää asiakkaiden toimeksiantojen toteuttamiseen. Lago voi pyynnöstä osoittaa asiakkaalle, että on toteuttanut toimeksiannon tämän politiikan mukaisesti. Yksittäistapauksessa ei ehkä asiakkaan kannalta parasta mahdollista tulosta ole saavutettu, mutta Lago voi osoittaa, että toimeksiannon toteutuksessa on noudatettu tätä politiikkaa.

Alla on yksityiskohtaisempaa tietoa siitä, miten Lago tarjoaa parhaan toteutuksen:

Soveltamisala – ei-ammattimaiset ja ammattimaiset asiakkaat

Lago luokittelee asiakkaansa kolmeen luokkaan: hyväksyttävät vastapuolet (pankit, eläkerahastot, vakuutusyhtiöt jne.), ammattimaiset asiakkaat (asiakkaat, joilla on merkittävää kokemusta rahoitusmarkkinoilla toimimisesta) ja ei-ammattimaiset asiakkaat (kaikki muut asiakkaat). Tätä politiikkaa sovelletaan ei-ammattimaisiin asiakkaisiin ja ammattimaisiin asiakkaisiin. Tätä politiikkaa ei sovelleta asiakkaisiin, jotka on luokiteltu hyväksyttäväksi vastapuoliksi.

Parhaaseen toteutukseen vaikuttavat tekijät

Lagon valitessa tapaa varmistaa paras toteutus Lago ottaa huomioon seuraavat toimeksiantoon liittyvät tekijät:

- Hinta
- Kustannukset
- Nopeus
- Toteutumisen ja selvityksen todennäköisyys ja kustannukset
- Toimeksiannon tyyppi, koko ja luonne
- Mahdolliset muut tekijät, jotka katsotaan toimeksiannon toteuttamisen kannalta merkitseviksi

Yleisesti Lago käyttää tekijöiden priorisoinnissa seuraavia perusteita:

- Asiakkaan tilanne ja toimeksiannon tavoite
- Vallitsevat markkinaolosuhteet
- Toimeksiannon kohteena oleva rahoitusväline ja sen ominaispiirteet
- Asiaan kuuluvat toteutuspaikat

Lähtökohtaisesti Lago pitää seuraavia tekijöitä kaikkein merkittävimpinä:

- Hinta ja kustannukset: Useimmiten rahoitusvälineen hinta ja toteutuksen kustannukset, mukaan lukien komissiot ja palkkiot, ovat keskeisiä tekijöitä parhaan toteutuksen varmistamiseksi.

Ei-ammattimaisille asiakkaille paras mahdollinen tulos määräytyy kokonaissuorituksen perusteella. Kokonaissuoritus tarkoittaa rahoitusvälineen hintaa yhdessä kaikkien suoraan toimeksiannon toteuttamisesta asiakkaalle aiheutuvien kulujen kanssa, mukaan lukien toteutuspaikan maksut, selvitys- ja toimitusmaksut sekä kaikki muut toimeksiannon toteuttamiseen osallistuville kolmansille osapuolille suoritettavat maksut.

Asiakkaan toimeksiannon toteuttaminen parhaaseen hintaan ei ole aina mahdollista,

mutta Lago pyrkii aina toteuttamaan toimeksiannot tämän politiikan mukaisesti. Lago pyrkii toteuttamaan ostotoimeksiannot alimpaan tarjottuun myyntihintaan ja myyntitoimeksiannot korkeimpaan tarjottuun ostohintaan.

- Nopeus ja toteutumisen todennäköisyys: Hinnan ja kustannusten jälkeen Lago ottaa oletusarvoisesti huomioon toteutumisen nopeuden ja todennäköisyyden tärkeimpinä tekijöinä varmistaessaan parhaan toteutuksen.

Nopeus tarkoittaa sitä, kuinka nopeasti Lago hoitaa asiakkaan toimeksiannon toteuttamisen. Jos asiakas ei anna mitään ohjeita nopeudesta, jolla toimeksianto tulee toteuttaa, Lago hoitaa sen sillä nopeudella, jonka se uskoo vastaavan tasapainoa markkinavaikutuksen luomisen ja asiakkaan toimeksiannon kohtuullisen nopean toteuttamisen välillä. Tällä pyritään vähentämään toteutusriskiä.

Lago pyrkii toteuttamaan koko toimeksiannon nopeasti, jos Lago ei usko koko toimeksiannon pikaisen toteuttamisen vaikuttavan kielteisesti toteutuksen laatuun. Jos Lagon käsityksen mukaan asiakkaan toimeksiannon koko tai tyyppi voi vaikuttaa hintatasoon, Lago saattaa lykätä koko toimeksiannon tai sen osien toteuttamista. Toisaalta Lago voi olosuhteiden mukaan myös priorisoida nopeaa toteuttamista, jos se oletettavasti on asiakkaan kannalta edullisinta.

Toteutumisen todennäköisyydellä tarkoitetaan todennäköisyyttä, että Lago pystyy toteuttamaan toimeksiannon kokonaan tai ainakin merkittävän osan siitä. Tämä tekijä on erityisen merkittävä, jos esimerkiksi kyseinen rahoitusväline on epälikvidi tai jos asiakas rajaa toimeksiannon hinnan tasolle, joka ei vastaa vallitsevaa markkinahintaa. Toimeksiannon kohteena olevan rahoitusvälineen markkinatilanteen vuoksi Lago voi joutua priorisoimaan toteutumisen todennäköisyyttä. Siksi Lago voi päättää toteuttaa asiakkaan toimeksiannon toteutuspaikalla tai -paikoilla, joissa on tarjolla riittävästi likviditeettiä ja kaupankäyntihalukkuutta, jotta toteuttaminen onnistuu nopeasti ja vaikutukset hintatasoon jäävät mahdollisimman vähäisiksi.

Epälikvidien osakkeiden kohdalla hinta ei välttämättä ole toimeksiannon toteutusta eniten ohjaava elementti, vaan tärkeämmäksi katsotaan toimeksiannon toteutumisen todennäköisyys sekä toimeksiannon vaikutus markkinaan.

- Selvityksen todennäköisyys: Lago selvittää asiakkaidensa puolesta toteuttamansa toimeksiannot kohtuullisessa ajassa. Jos Lago saa tietää, että tietty toteuttamisstrategia voi vaarantaa selvityksen todennäköisyyden, Lago voi hylätä strategian, vaikka sen tuloksena saavutettaisiin parempi hinta.
- Muut olennaiset tekijät: Vaikka Lago pitää edellä mainittuja tekijöitä ensisijaisina, joissakin tilanteissa muut tekijät voivat vaikuttaa toimintaan parhaan toteutuksen saavuttamiseksi.

Asiakkaan ohjeet

Jos asiakas antaa Lagolle toimeksiantoon tai johonkin sen osaan liittyviä ohjeita, Lago toteuttaa toimeksiannon mahdollisimman tarkasti ohjeiden mukaisesti. On kuitenkin huomattava, että ohjeet voivat estää Lagoa tai sen käyttämää toteuttajaa ryhtymästä toimiin, joihin muussa tapauksessa Lago tai sen käyttämä toteuttaja ryhtyisi tämän tai toteuttajan käyttämän politiikan noudattamiseksi. Siksi Lago tai sen käyttämä toteuttaja ei välttämättä pysty

varmistamaan toimeksiannon parasta toteutusta niiltä osin kuin sen toteutuksessa on noudatettava asiakkaan ohjeita.

Jos asiakkaan ohjeet koskevat vain toimeksiannon tiettyä osaa, Lago pyrkii varmistamaan parhaan toteutuksen toimeksiannon kaikilta muilta osin tämän politiikan mukaisesti. Jos asiakas ei anna Lagolle mitään ohjeita, Lago käyttää toimeksiannon toteutuksessa omaa harkintaansa tämän politiikan mukaisesti.

Toimeksiannon toteuttaminen

Toteuttaessaan asiakkaan toimeksiantoa Lago valitsee toteutuspaikan, joka sen käsityksen mukaan tarjoaa asiakkaan kannalta parhaan tuloksen. Mikäli Lago välittää toimeksiannon kolmannen osapuolen toteutettavaksi, valitsee Lago välittäjän, joka sen käsityksen mukaan tarjoaa toteutuksessa asiakkaan kannalta parhaan tuloksen.

Lagon toteuttama tai toiselle välittäjälle toteutettavaksi välitetty toimeksianto voidaan toteuttaa sekä toteutuspaikoilla että niiden ulkopuolella. Toimeksianto tai osia siitä voidaan toteuttaa esimerkiksi suoraan jotain osapuolta tai toisen asiakkaan toimeksiantoa vastaan, jos Lago tai sen käyttämä välittäjä arvioi sen olevan asiakkaan eduksi. Toimeksiannon toteuttaminen toteutuspaikan ulkopuolella edellyttää, että asiakas on antanut tähän Lagolle nimenomaisen suostumuksensa.

Toteuttaessaan toimeksiantoja toteutuspaikkojen ulkopuolella Lago voi toimia asiakkaan vastapuolena ja käydä kauppaa omaan lukuunsa, jolloin asiakas tekee kaupan rahoitusvälineellä suoraan Lagon kanssa. Asiakkaan pyynnöstä Lago antaa lisätietoja siitä, mitä vaikutuksia kauppapaikkojen ulkopuolisella kaupankäynnillä on.

Lago ja sen käyttämä välittäjä voi toteuttaa toimeksiantoja yhdistämällä asiakkaiden osto- ja myyntitoimeksiantoja. Lago tai sen käyttämä välittäjä voi yhdistää toimeksiantoja myös kauppapaikkojen ulkopuolella, mikäli asiakas on nimenomaisesti suostunut siihen, tai tekemällä kaupan kauppapaikan sääntöjen mukaisesti.

Lago toteuttaa toimeksiannot nopeasti, tasapuolisesti ja tehokkaasti ja siinä järjestyksessä, kun on ne vastaanottanut.

Toteutuspaikat

Toteutuspaikat ovat säänneltyjä markkinoita, monenkeskisiä kaupankäyntijärjestelmiä (multilateral trading facilities, MTF), organisoituja kaupankäyntijärjestelmiä (organised trading facilities, OTF), sisäisiä toteuttajia, markkinatakaajia ja likviditeetin tarjoajia.

Jos Lago päättää toteuttaa asiakkaan toimeksiannon toteutuspaikalla, Lago valitsee sellaisen toteutuspaikan, joka oletettavasti tarjoaa parhaat mahdollisuudet taata paras toteutus. Kaikille rahoitusvälineluokille tärkein toteutuspaikan valintakriteeri on tehokas hinnoittelu, kuten osto- ja myyntitarjousten erojen suuruus ja hintatietojen saatavuus. Tähän arvioon Lago sisällyttää kunkin toteutuspaikan likviditeetin ja toimeksiantojen toteuttamisen kustannukset. Varmistaakseen sen, että toteutuspaikan valinta ei vaikuta kielteisesti asiakkaiden kokonaissuoritukseen asiassa huomioidaan myös mahdolliset ulkoiset kustannukset. Nämä kustannukset voivat liittyä esimerkiksi selvitykseen.

Välittäjät

Tässä yhteydessä välittäjällä tarkoitetaan toista sijoituspalvelujen tarjoajaa, jolle Lago antaa toimeksiannon ja päättää sen toteutustavasta. Jos Lago päättää toteuttaa asiakkaan toimeksiannon välittäjän välityksellä, Lago valitsee sellaisen välittäjän, joka sen käsityksen mukaan tarjoaa parhaat mahdollisuudet taata paras toteutus. Lago välittää asiakkaiden toimeksiantoja vain välittäjille, joiden se uskoo pystyvän toimittamaan tuloksen, joka täyttää parhaan toteutuksen vaatimukset.

Käytettyjen välittäjien toteuttamisperiaatteet eivät välttämättä ole identtisiä Lagon toteuttamisperiaatteiden kanssa, joten voi olla mahdollista että asiakkaan toimeksiannon toteuttamisperiaate eroaa joiltain osin tässä dokumentissa läpikäytyjen periaatteiden osalta.

Lago voi käyttää asiakastoimeksiantojen toteuttamiseen seuraavia välittäjiä:

Kepler Cheuvreux
United Bankers Securities Oy
Carnegie
Danske Bank
Pareto Securities

Lagon käyttämä välittäjä voi toteuttaa toimeksiannon usealla eri kaupankäyntipaikalla, joita voivat olla säännellyt markkinat, muut arvopaperipörssit, monenkeskiset kaupankäyntijärjestelmät, sisäiset toteuttajat sekä markkinatakaajina tai muina likviditeetin tarjoajina toimivat osapuolet.

Lago voi asiakkaan suostumuksella toteuttaa kaupan myös ns. blokki-kauppana, jolloin ulkopuolinen välittäjä löytää kaupalle vastapuolen ja kirjaa kaupan yhtenä sisäisenä kauppana pörssiin. Blokkikaupat pyritään tekemään vallitsevaan markkinahintaan.

Toimeksiantojen yhdistäminen ja toimiminen poikkeustilanteissa

Lago voi yhdistää toimeksiantoja ja välittää ne toteutettavaksi tai toteuttaa ne itse yhdessä tai useammassa erässä, jos se arvioi kysynnän perusteella, että tällä tavoin toimeksiannot on mahdollista toteuttaa keskimääräiseen hintaan, jota se pitää yleisesti edullisena. Tästä saattaa johtua, että yhdistäminen vaikuttaa yksittäiseen toimeksiantoon kielteisesti.

Lago toteuttaa toimeksiannot painotettuun keskihintaan yhdistäessään toimeksiantoja ja toteuttaessaan niitä useassa erässä. Kun yhdistetyt toimeksiannot on toteutettu, ne allokoidaan mahdollisuuksien mukaan asiakkaille kaupantekopäivänä laskennallisella keskihinnalla. Jos yhdistetyt toimeksiannot voidaan toteuttaa vain osittain, Lago allokoii toteutuneen osuuden osallistuville asiakkaille joko suhteellisuusperiaatteella toimeksiantojen koon perusteella tai saman osuuden kaikille osallistuville asiakkaille (yksi yhteen -periaatteella). Lagon tehdessä valinnan näiden kahden menetelmän välillä huomioidaan asiaan vaikuttavat tekijät, joihin kuuluvat toimeksiantojen suhteellinen koko, toimeksiantojen vastaanottojärjestys ja kyseisen rahoitusvälineen markkinoilla vallitseva likviditeettitilanne.

Jos asiakkaiden toimeksiannot on yhdistetty Lagon omaan lukuun tehtyihin kauppoihin, Lago saa osuuden allokaatiosta vain, jos kaikki osallistuvat asiakkaat saavat täyden osuuden. Jos asiakkaan toimeksiantoa ei olisi voitu toteuttaa yhtä edullisin ehdoin ilman yhdistämistä, Lago

voi jakaa kaupan suhteellisuusperiaatteella.

Lagolla on oikeus poiketa tässä dokumentissa kuvatuista periaatteista, jos markkinoilla tai järjestelmissä esiintyy häiriöitä. Häiriötilanteessa Lago toteuttaa kohtuulliset toimenpiteet, että asiakkaan kannalta päästään parhaaseen mahdolliseen lopputulokseen.

Valvonta, arviointi ja muutokset

Lago valvoo ja arvioi tämän politiikan ja sen mukaisten toimien tehokkuutta. Lagon oma valvontatoiminto huolehtii siitä, että tietoja toimeksiantojen toteuttamisen laadusta kerätään ja tarkastellaan. Mikäli havaitaan, että Lago ei täytä parasta toteutusta koskevia velvoitteita, muutetaan politiikkaa ja siihen liittyviä menettelytapoja. Lago arvioi myös jatkuvasti, täyttävätkö valitut toteutuspaikat ja välittäjät edelleen parhaan toteutuksen politiikan asettamat vaatimukset. Jos näin ei ole, Lago tekee tarvittavat muutokset.

Kaikki toimeksiantojen toteuttamista koskevan politiikan muutokset julkaistaan Lagon verkkosivulla. Lago ilmoittaa kaikille asiakkaille, joiden kanssa meillä on jatkuva asiakassuhde, merkittävistä muutoksista toimeksiantojen toteuttamisjärjestelyihin tai tähän toimeksiantojen toteuttamista koskevaan politiikkaan.

Raportointi

Viisi merkittävintä toteutuspaikkaa ja välittäjää: Lago julkaisee vuosittain osoitteessa www.lagokapital.fi käytetyn rahoitusvälineluokan osalta tiedot ei-ammattimaisten asiakkaiden ja ammattimaisten asiakkaiden toimeksiantojen viidestä kaupankäyntivolyyymiltaan merkittävimmästä toteutuspaikasta, mukaan lukien tiedot käytetyimmistä välittäjistä. Osana tätä raporttia Lago julkaisee kunkin rahoitusvälineluokan osalta yhteenvedon analyysistä ja päätelmistä, jotka on tehty kaikkien edellisen vuoden aikana toteutettujen asiakastoimeksiantojen toteutuspaikkojen toteutuksen laatua koskevan valvonnan perusteella.

Liite 2.1: Tässä liitteessä selitetään miten Lagon parhaan toteuttamisen periaatteita ja menettelytapoja sovelletaan osakkeille ja osakkeiden kaltaisille rahoitusvälineille

Tässä liitteessä selitetään miten Lagon parhaan toteuttamisen periaatteita ja menettelytapoja sovelletaan osakkeille, ETF:lle ja listaamattomille optio-oikeuksille.

Toimeksiannon antaminen

Toimeksiannon voi antaa Lagolle joko manuaalisesti tai sähköisesti: asiakas antaa toimeksiannon olemalla suoraan yhteydessä Lagon kanssa esimerkiksi tapaamisessa tai puhelimitse tai asiakas voi antaa toimeksiannon esimerkiksi sähköpostilla tai erilaisten sähköisten palveluiden chat -toiminnolla.

Toimeksiannon käsitteleminen

Osakkeisiin liittyvät toimeksiannot välitetään valitun välittäjän kautta toteutettaviksi. Näin toimien Lago pyrkii varmistamaan parhaan toteutuksen. Tietyt toimeksiannot, kuten blokkikaupat osakkeilla tai toimeksiannot, joiden mukana on vastaanotettu erityisiä toteuttamisohjeita, Lago saattaa toteuttaa itse.

Koko toimeksianto tai osia siitä voidaan toteuttaa suoraan markkinoiden toista vastapuolta tai toisen asiakkaan toimeksiantoa vastaan, mikäli se arvioidaan olevan asiakkaan edun mukaista ja mikäli asiakas nimenomaan on suostunut siihen, että toimeksianto voidaan toteuttaa säännellyn markkinan ulkopuolella.

Listaamattomiin optio-oikeuksiin liittyvät toimeksiannot saattaa Lago toteuttaa itse parhaan toteutuksen periaatteiden mukaisesti.

Parhaan toteutuksen arviointiperusteet

Tärkeimmät tekijät varmistettaessa paras toteutus ovat rahoitusvälineen hinta ja kustannukset toteutukseen liittyvät komissiot ja palkkiot mukaan lukien.

Toimeksiantojen toteuttamista koskevan politiikan osassa kuvataan, miten Lago priorisoi toteuttamiseen vaikuttavat eri tekijät hinnan ja kustannusten lisäksi. Näitä tekijöitä sovelletaan, kun Lago toteuttaa tai välittää asiakkaan toimeksiantoja tässä liitteessä tarkoitetuilla rahoitusvälineillä. Mikäli Lago välittää toimeksiannon, välittäjä toteuttaa toimeksiannon omien toimeksiantojen toteuttamista koskevien toimintaperiaatteittensa mukaisesti.

Liite 2.2: Tässä liitteessä selitetään miten Lagon parhaan toteuttamisen periaatteita ja menettelytapoja sovelletaan osakelainoille

Toimeksiannon antaminen

Toimeksiannon voi antaa Lagolle joko manuaalisesti tai sähköisesti: asiakas antaa toimeksiannon olemalla suoraan yhteydessä Lagon kanssa esimerkiksi tapaamisessa tai puhelimitse tai asiakas voi antaa toimeksiannon esimerkiksi sähköpostilla tai erilaisten sähköisten palveluiden chat –toiminnolla.

Parhaan toteutuksen arviointiperusteet

Tärkeimmät tekijät varmistettaessa paras toteutus ovat rahoitusvälineen hinta ja kustannukset toteutukseen liittyvät komissiot ja palkkiot mukaan lukien.

Toteuttaessaan asiakkaan arvopaperilainaa Lago ottaa huomioon seuraavat seikat seuraavassa järjestyksessä:

1. arvopaperilainan preemiotaso
2. arvopaperilainalle asetettu vakuus
3. arvopaperilainan todennäköinen pituus
4. arvopaperilainan stabiliteetti (recall-riski)

Mikäli moni asiakas tarjoaa lainaksi osakkeita samoilla ehdoilla pyritään käyttämään niitä lainaksiantajia, joiden edellisestä arvopaperilainasta on kulunut pisin aika.

Liite 3: Tietoja rahoitusvälineistä ja niihin liittyvistä riskeistä

Sijoitustoimintaan liittyy aina taloudellinen riski. Riski tarkoittaa mahdollisuutta kärsiä sijoitukseen liittyviä tappioita. Historiallinen kehitys ei ole tae tulevasta kehityksestä. Rahoitusvälineen arvo voi nousta tai laskea, ja asiakas voi menettää sijoittamansa varat kokonaan tai osittain. Myös odotettu tuotto voi jäädä saamatta. Asiakas vastaa itse sijoitustensa riskistä ja sijoitustoimintansa tuloksesta.

Tässä liitteessä on annettu yleinen kuvaus sijoituspalvelun kohteena olevista rahoitusvälineistä ja niihin liittyvistä olennaisista riskeistä siten kuin sijoituspalveluista koskevassa sääntelyssä edellytetään. Kuvaus ei ole miltään osin tyhjentävä eikä se sisällä kaikkia mahdollisia riskejä, joita kuvattuihin rahoitusvälineisiin liittyy. Rahoitusvälineen soveltuvuus tulee aina arvioida asiakaskohtaisesti. Asiakkaan tulee perehtyä rahoitusvälinettä koskeviin ehtoihin, ominaisuuksiin ja niistä aiheutuviin velvollisuuksiin ennen sijoituspäätöksen tekemistä, jotta sijoittaja voi ymmärtää rahoitusvälineisiin liittyvät riskit ja mahdolliset vaikutukset sijoittajan taloudelliseen asemaan.

Asiakkaan tulee harkita huolellisesti rahoitusvälineen asianmukaisuus aiottuun käyttötarkoitukseen myös muuttuvissa olosuhteissa. Asiakkaan on huomioitava, että inflaation ollessa korkeampi kuin sijoituksen tuotto, voi sijoituksen reaalin tuotto jäädä negatiiviseksi, vaikka nimellistuotto olisikin positiivinen. Asiakkaan on myös aktiivisesti seurattava sijoituksiensa arvon kehittymistä ja itse ryhdyttävä mahdollisiin tarvittaessa nopeisiinkin toimenpiteisiin riskien minimoimiseksi.

Asiakkaan tulee huomioida, että rahoitusvälineiden ostamiseen, omistukseen ja myymiseen liittyy veroseuraamuksia. Jo ennen sijoituspäätöksen tekoa asiakkaan on hyvä tiedostaa mahdollisen sijoituspäätöksen veroseuraamukset. Lisätietoja verotuksesta löytyy verohallinnon verkkosivuilla www.vero.fi.

Osakkeet ja osakkeiden kaltaiset rahoitusvälineet

Osake on osakeyhtiön liikkeeseen laskema oman pääoman ehtoinen arvopaperi. Osakkeen arvo perustuu kulloinkin vallitsevaan näkemykseen osakkeen liikkeeseen laskeneen osakeyhtiön arvosta. Osakkeeseen sijoittaminen oikeuttaa myös yhtiön maksamaan osinkoon ja siksi tarkasteluhetken markkina-arvoon vaikuttaa odotukset tulevaisuuden kassavirroista.

Osakkeet voivat olla kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla (pörssissä tai sitä vastaavassa kaupankäyntijärjestelmässä) tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä. Nämä pörssilistatut osakkeet ovat tyypillisesti likvidejä ja on mahdollista myydä varsin lyhyellä varoitusaajalla myös äärimmäisessä markkinaympäristössä. Lisäksi osakkeet voivat olla kaupankäynnin kohteena säännellyn markkinan ja monenkeskisten kaupankäyntijärjestelmien ulkopuolella, jolloin sijoituksen likviditeetti on heikko eikä sijoitusta tyypillisesti pysty myymään äärimmäisessä markkinaympäristössä. Siksi sijoitushorisontin olisi syytä olla pitkä ja yli markkinasykliä kestävä.

Sijoitustuotteina osakkeiden riskitaso on korkea. Eri yhtiöiden riskitaso kuitenkin vaihtelee voimakkaasti. Volatiliteetti eli kurssiheilunta on olennainen osa pörssisijoittamista. Kurssiheilunta on tyypillisesti pienempää asemansa vakiinnuttaneissa suuremmissa yhtiöissä, joiden liiketoiminta ja tulokset kypsyvät on ennustettavampaa kuin suhdanneherkkien tai

nopeasti kasvavien yhtiöiden. Toisaalta vakaaksikin mielletyn yhtiön pörssikurssi saattaa heilahdella nopeasti, jos yhtiössä tai sen toimintaympäristössä tapahtuu yllättäviä muutoksia.

Osakesijoitusten riskejä ovat osakkeiden hinnanvaihteluun liittyvä riski (markkinariski) ja kaupankäynnin laajuuteen liittyvä riski (likviditeetti). Osakkeiden hinnanvaihteluun vaikuttaa sekä markkinoiden yleinen kehitys että tiedot liikkeeseenlaskijan menestykseen vaikuttavista seikoista. Osakesijoituksiin sisältyy mahdollisuus menettää koko sijoitettu pääoma, jos liikkeeseenlaskija ajautuu konkurssiin. Riskiin vaikuttaa yleisesti myös mm. liikkeeseenlaskijan toimiala, lainsäädännön muutokset sekä liikkeeseen laskettujen osakkeiden määrä ja omistuksen jakautuminen. Vieraan valuutan määräisten osakkeiden arvoon vaikuttavat myös valuuttakurssimuutokset. Kehittyvien markkinoiden osakkeisiin sijoittamista voidaan pitää muita osakesijoituksia riskipitoisempana, sillä näille markkinoille on tyypillistä vakiintumaton toimintaympäristö ja lainsäädäntö, poliittiset riskit, valuuttakurssien voimakkaat heilahtelut, vastapuoliriskit sekä osakemarkkinoiden alhaisempi likviditeetti.

Osakkeisiin rinnastetaan myös merkintä- ja optio-oikeudet, jotka oikeuttavat merkitsemään niitä liikkeeseen laskeneen yhtiön osakkeita. Merkintä- tai optio-oikeuden hinta riippuu liikkeeseenlaskijan osakkeen hintakehityksestä sekä sen lisäksi optio-oikeuden toteutushinnasta, osakkeen volatilitteetista, korkotasosta ja optio-oikeuden jäljellä olevasta juoksuaajasta. Merkintä- ja optio-oikeuksien volatilitteetti on korkeampi kuin alla olevan osakkeen, johtuen pienemmästä sitoutuneesta pääomasta (ns. vipuvaikutus).

Osakelainat

Osakelainausta sopii asiakkaalle jos asiakas kuuluu elinkeinoverotuksen piiriin ja salkussa on myös pidempään pidettäviä arvopapereita. Lainojen hinta vaihtelee markkinoilla kysynnän ja tarjonnan mukaisesti. Lainoja ei tehdä julkisessa kaupankäynnissä ja täten niistä ei ole saatavilla hintatietoja. Arvopapereita voidaan antaa lainaksi joko ilman vakuuksia tai vakuuksia vastaan. Vakuuksilla pyritään pienentämään lainaksiantajan vastapuoliriskiä, joka realisoituu esimerkiksi lainaksiottajan maksukyvyttömyys tilanteessa. Jos asiakas antaa lainaksi arvopapereita ilman vakuuksia, arvopapereiden palautukselle ei ole takuuta esimerkiksi Lagon maksukyvyttömyys tilanteessa ja ne voidaan menettää kokonaan.

Lago hyväksyy vastapuoliltaan vakuudeksi pääasiassa vain rahaa. Raha voidaan joko tallettaa liikepankkiin tai rahalla ostetaan rahamarkkinainstrumentteja tai joukkovelkakirjalainoja. Lago tallettaa saamansa vakuusrahat vain vakavaraisiin liikepankkeihin. Mikäli vakuusraha sijoitetaan, voidaan sillä ostaa vain hyvän luottoluokituksen omaavia valtioiden, pankkien tai yritysten liikkeeseenlaskemia rahamarkkinainstrumentteja tai joukkovelkakirjalainoja. Ostettujen joukkovelkakirjalainojen juoksuaika ei koskaan saa olla yli yhden (1) vuoden, mikä pienentää huomattavasti korkoriskiä.

Asiakas voi joko määritellä etukäteen, mitä arvopapereita Lago saa lainata asiakkaan salkusta tai vaihtoehtoisesti jokaisesta arvopaperilainasta voidaan sopia erikseen. Mikäli lainoista sovitaan tapauskohtaisesti, Lago ottaa yhteyttä asiakkaaseen, kun markkinoilla on kysyntää asiakkaan salkussa oleviin arvopapereihin.

Asiakkaalla on aina oikeus pyytää lainatut arvopaperit takaisin eikä tästä tule asiakkaalle sanktiota. Arvopaperit palautetaan viimeistään kahden (2) pankkipäivän sisällä ilmoituspäivästä laskien.

Asiakkaalla on oikeus pyytää lainatut arvopaperit takaisin myös siinä tapauksessa, että laina olisi tehty määräajaksi. Tämä vaatii kuitenkin yleensä poikkeusjärjestelyjä ja sen vuoksi olisi suositeltavaa, että lainoja tehdään määräajaksi vain, jos arvopaperien myyntiä ei ole suunniteltu jo lainahetkellä.

Arvopaperille maksettu tuotto kuuluu arvopaperin alkuperäiselle omistajalle (lainaksiantajalle). Tuottotapahtuma (sijaisosinko) maksetaan lainaksiantajalle oikeana maksupäivänä samalla tavalla kuin arvopaperia ei olisi koskaan lainattu. Myös kaikki muut yhtiötapahtumat kuuluvat alkuperäiselle omistajalle.

Rahoitusvälineisiin liittyviä riskejä

Alla on kuvattu lyhyesti tavallisimpia rahoitusvälineisiin liittyviä riskejä.

Korkoriski: Riski syntyy korkotason heilahtelusta. Sijoituskohte voi menettää arvoaan, koska korkotaso muuttuu. Korkoriski on merkittävä riski erityisesti joukkovelkakirjalainoihin sijoittaville. Kiinteäkorkoisen joukkovelkakirjalainan suhteellinen arvo laskee korkotason noustessa. Vaihtuvakorkoisen joukkovelkakirjalainan korkotuottoa ei voi ennakoida.

Kurssiriski: Riski siitä, että rahoitusvälineen kurssi/hinta laskee.

Liikkeeseenlaskijariski: Riski aiheutuu liikkeeseenlaskijan, takaajan tai vastapuolen kyvyttömyydestä vastata sitoumuksistaan, kuten esim. kyvyttömyydestä maksaa korkoa tai pääomaa takaisin sopimusehtojen mukaisesti.

Likviditeettiriski: Rahoitusvälineen ostaminen ja myyminen voi olla hankalaa tietyinä ajankohtana. Riskiin vaikuttavat lähinnä rahoitusvälineen kysyntä ja tarjonta sekä muut tekijät, kuten markkinahäiriöt.

Markkinariski: Riski aiheutuu sijoituskohteen markkinoiden (esim. Suomen osakemarkkinoiden) yleisestä tai osittaisesta heikkenemisestä.

Säilytys- ja selvitysriski: Säilytysriskillä tarkoitetaan riski siitä, että säilytysjärjestelmän häiriö tai säilyttäjän maksukyvyttömyys johtaa tappioon. Selvitysriskillä tarkoitetaan riskiä menetyksestä joka johtuu siitä, että arvopaperikaupan vastapuoli selvitystilanteessa ei toimi ennalta sovittujen ehtojen mukaisesti siitä huolimatta, että toinen sopijapuoli on toiminut sopimuksen mukaisesti.

Valuuttariski: Vieraan valuutan määräisiin rahoitusvälineisiin liittyy valuuttakurssiriski, joka aiheutuu valuuttakurssien vaihtelusta. Vieraaseen valuuttaan sidotun sijoituskohteen (esim. rahasto-osuuden) arvo laskee, jos kyseisen valuutan arvo heikkenee.

Verotusriski: Sijoituskohteen verotusta koskeva lainsäädäntö tai oikeuskäytäntö saattavat muuttua. Sijoituksiin voi liittyä myös sijoittajakohtaisia veroseuraamuksia. Ennen sijoituspäätöksen tekemistä asiakkaan tulee selvittää sijoituskohteen verotukseen liittyvät tiedot.

Volatiliteettiriski: Volatiliteetti tarkoittaa sijoituskohteen arvon/hinnan nopeaa heilahtelua

ylös tai alas. Volatiliteetin kasvaessa myös tappion ja voiton mahdollisuus kasvaa, koska osto- ja myyntihinnan välillä voi olla suurikin ero.

Yritysriski: Osakesidonnaisiin rahoitusvälineisiin liittyvä riski, joka aiheutuu sijoituskohteena olevan yhtiön taloudellisen menestyksen epävarmuudesta.

Vastapuoliriski: Sopimuksen mukaan lainatut arvopaperit tulee aina palauttaa alkuperäiselle omistajalle. Arvopapereita voidaan antaa lainaksi joko ilman vakuuksia tai vakuuksia vastaan. Vakuuksilla pyritään pienentämään lainaksiantajan vastapuoliriskiä, joka realisoituu esimerkiksi lainaksiottajan maksukyvyttömyys tilanteessa.